

VECKOBLADET

2022:10

220325

48:e årgången

Friday for Future alla fredagar

Fredag den 25e mars arrangerar Fridays For Future klimatstrejker världen över, bland annat här i Lund!

Och eftersom det är våffeldagen bjuder vi på våfflor! STORTORGET KL 12! Vi ses där! Blåsorkestern Röda Kapellet spelar kl 13.

Vi vill att Sverige och Lund medverkar till att hålla den globala temperaturökningen under 1.5 grader, uppfyller Parisavtalet, verkar för klimaträttvisa och lyssnar på den bästa samlade vetenskapen.

Från glamorös lyx till omtvistad norm

Onsdag den 30 mars kl 18

Stadsbiblioteket - Atriumgården

Under senaste åren har flygets klimatpåverkan fått ökad uppmärksamhet i

2022:10

den svenska debatten, och en social rörelse för att minska flygresandet har växt fram. Hur har synen på flygets roll i samhället och det dagliga livet förändrats, och hur påverkar det normer kring resande och idéer om vad det innebär att leva ett gott liv?

Sara Ullström doktorerar i ämnet på LUCSUS vid Lunds universitet. Arrangeras i samarbete med Lunds Naturskyddsförening och Lunds universitets Hållbarhetsforum.

Ingår i serien Gröna program på Lunds stadsbibliotek.

Skrota alla vapen...

**Skrota alla vapen
och återvinn metallen
värna om klimatet
och slå alla krig ur skallen**

En paroll, en uppmaning, ett slagord till den globala miljömanifestationen den 25 mars.

Noterat i veckan

Svik inte kommande generationer!

I en klimatkris måste fördelningspolitiken göras om. Vi kan inte längre fördela mellan fattig och rik. Vi måste också kräva rättvisa mellan generationerna.

Henrik Jalallan, Aftonbladet 21/3

Befäst inte fossilberoendet!

Att som flera partier föreslå åtgärder som befäster människors fossilberoende, inklusive regeringens stödpaket med kontanter till alla som äger en bil, är kontraproduktivt.

Jesper Sahlin, Sydsvenskan 17/3

Gynna inte bilismen!

Kapplöpningen om att sänka bensinpriserna är pinsam.

Så kommer klimatmålen inte att nås.

Så framstår svenska politiker som viljesvaga.

Lena Mellin, Aftonbladet 21/3

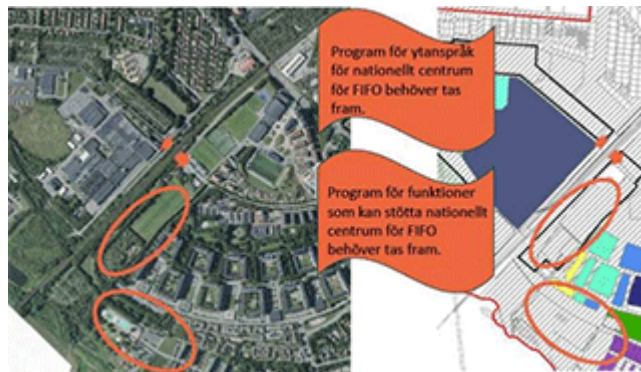
Barn utan vårdare

Minst ett svenskt barn förlorade sin mamma för alltid i mordet på Malmö Latinskola. Att förlusten och sorgen är gränslös förstår vi alla.

Bland de 6000 barnen från Ukraina finns några som också förlorat föräldrar och syskon för alltid. Samhället och vi medmänniskor måste ställa upp för alla drabbade barn, nu och i all framtid.

Natur, spontanidrott och odlingsaktivitet hotas av Nationellt centrum av Gunnar Stensson

Nu inleds Skånes Fri- idrotts-förbunds och fastighetsbolaget Hemsös jätteprojekt Nationellt Centrum för Idrott och Folkhälsa. Politikerna i Byggnadsnämnden fattar beslut om att inleda planeringen på torsdag. Då är det viktigt att de inser vilken total omvandling av naturmiljön söder och väster om Klostergården det innebär.

Vårt gröna aktivitetsstråk söder om fotbollsplanerna påverkas. Naturen runt förskolan Väderleken påverkas. På 90-talet kom hotet från Åkerlunds och Rausings giftgaser, nu är det Nationellt centrum. Klostergårdens koloniområde med dess fridfulla gröna samlingsplats måste omdisponeras. Källby Möllas odlingslotter också.

Överallt arbetar folk i sitt anletes svett med att odla omgivna av grön natur. De odlar livsmedel i en tid av ökande brist. De kommer inte att tåga. De protesterar. Här är några krav som kommer att resas:

- Gör inte intrång i det gröna aktivitetsstråket mellan Flackarpsvägen och järnvägen söder om fotbollsplanerna!
- Rör inte förskolan Väderleken!
- Rör inte miljön runt det gamla vita huset som är det enda som återstår av Källby!

- Rör inte koloniområdet Klostertäppan!
- Rör inte Källby Möllas odlingslotter!
- Håll er borta från hela det gröna aktivitetsområdet mellan Flackarpsvägen och järnvägen!!
- Stråket för vandrare och löpare ned till Höje å måste skyddas!

Om resten av jätteprojektet kan anmärkas att området öster om Högevallsbadet kommer att bebyggas med en förskola och ett stort "Idrottsservice".

Grönområdet mellan Källbybadet och Sunnaväg blir skolområde.

Hundrastplatsen blir parkering.

I hörnet mellan Sunnaväg och Västanväg anläggs ett "Angöringstorg" och en busshållplats.

Allt för att placera idrottsservice, "mobilitetshus"? och förskola. Träddungar kommer utrotas. Översvämningsrisken ökar, den biologiska mångfalden utarmas. Klostergårdens naturmiljö kommer att omvandlas radikalt.

Vi lever i skuggan av klimatkatastrofen. Vilken påverkan kommer detta jätteprojekt att ha?

Promenera gärna hit och se er omkring! Titta inte bara på kartor och reklam!

[Läs mer i Byggnadsnämndens handlingar, punkt 9 »](#)

[Läs skrivelsen från representanter för Källby mölla, Källbytäppan och Klostertäppan »](#)

Rapport från riksdagen: Tal av Ukrainas president!

Det har varit ytterligare en intensiv vecka i riksdagen. De olästa mejlen hopar sig, pappershögar är stora på skrivbordet och regeringen har under veckan skickat runt 50 propositioner till riksdagen (det vanliga är cirka 10 på en vecka). Vi börjar närma oss deadline för när regeringen inte längre kan skicka lagförslag till riksdagen och vara säkra på att de hinner beslutas innan mandatperioden är slut. Riksdagen stänger visserligen aldrig, men vid midsommar slutar vi ha vanliga voteringar. Arbetsbelastningen är alltså ganska stor nu under våren.

Idag torsdag skedde något unikt i riksdagen. Ukrainas president Zelensky talade till hela riksdagen på videolänk från Ukraina. Vi har visserligen ofta besök av utländska gäster och statschefer, men att någon talar till hela riksdagen i plenisalen (om än på länk) är mycket ovanligt och har kanske aldrig hänt innan. Zelensky tackade för Sveriges stöd och uppmanade oss att fortsätta stödja, även efter kriget har tagit slut. Han gjorde också en fin referens till våra båda blågula flaggor. [Talet finns att lyssna på här](#).

Efter Zelenskys tal hölls debatt om ett nytt förslag om att exportera vapen till Ukraina, även denna gång 5000 pansarskott samt minröjningsmaterial. Denna gång höll partiledaren vårt anförande. Vänsterpartiets partistyrelse och verkställande utskott har beslutat att V ska vara positiva till vapenexport till Ukraina och vi röstade därför ja denna gång. Jag följer partistyrelsens och VU:s beslut (det är en principfråga för mig) även om jag själv inte är positiv till vapenexport till länder som befinner sig i krig eller konflikt.

Idag beslutade riksdagen även att bensin- och dieselpriiset ska sänkas med 50 öre litern permanent (genom skattesänkning). Detta har vållat en del debatt i Vänsterpartiet, men även här har verkställande utskottet fattat ett beslut som jag har följt, även om det känns mycket konstigt

att rösta för att sänka bensinpriset.

En negativ nyhet denna vecka är att regeringen ger tillåtelse till en gruva i Kallak/Gallok. Planeringen av gruvan har föregåtts av stora protester, framförallt från den samiska befolkningen i området samt andra samiska grupper. Vänsterpartiet är emot att gruvan anläggs, men beslutet ligger helt på regeringen.

I veckan upphävde riksdagen Covid-19-lagen, den som gav möjligheter till olika typer av restriktioner på grund av pandemin. Lagen slutar gälla 31/3. Covid-19 är därefter inte längre en så kallad "samhällsfarlig sjukdom".

Hanna Gunnarsson (v), riksdagsledamot, Lund

Lämna uppgörelsen om sänkt bensin- och dieselskatt

En rad tunga vänsterpartister, med den klimatpolitiska talespersonen Jens Holm i spetsen, kräver nu att partiet ska lämna uppgörelsen om sänkt skatt på bensin och diesel. Så skriver Sveriges Radio den 20 mars.

Vilka dessa tunga vänsterpartister är vet inte VB förutom Johan Lönnroth som publicerat brevet på Facebook och Ann Schlyter som kommenterat hans inlägg.

Jag är en av många som skrivit under detta brev :

Till Vänsterpartiets partistyrelse: Lämna uppgörelsen om sänkt bensin- och dieselskatt

Vi lever i turbulenta tider som kräver politiska omprioriteringar. Men det gäller att inte tappa huvudet alldeles. Efter Rysslands vansinnesattack på Ukraina steg oljepriserna kraftigt, vilket snart även ledde till rekordhöga priser på drivmedel. För människor som är beroende av fossila bränslen för att ta sig till arbetet och klara sina dagliga ärenden är det förstås besvärligt. Samtidigt är det en direkt effekt av kriget, och att sänka skatten på fossila bränslen riskerar därför att gynna den ryska krigskassan genom ökad försäljning. Även om den mesta oljan som importerats till Sverige inte är rysk, leder subventionering av bensin till att efterfrågan ökar även på rysk olja. Alldeles oavsett kriget har vi en klimatkris som kräver att vi snabbt tar oss ur fossilberoendet, och många enskilda, i glesbygd lika väl som i storstad, har redan börjat med det.

En klok politik måste i detta läge handla om att balansera alla dessa intressen: att kompensera ekonomiskt utsatta grupper för prishöjningarna utan att förstärka Putins krigskassa eller förvärra klimatkrisen. Att generellt sänka priset på fossila drivmedel med 4-5 kronor, som Vänsterpartiet driver tillsammans med högerpartierna, är inte klok politik. Det skulle göra att Sverige får bland de lägsta bensin- och dieselpriserna i EU. Bortsett från att det tydligt undergräver Vänsterpartiets

klimatpolitik och ökar försäljningen av rysk olja är det inte ens fördelningsmässigt träffsäkert. Det allra mesta av stödet skulle gå till bilförare i tätorter, och den grupp som förmodligen skulle gynnas mest av sänkta bränslekostnader är bilpendlande män i storstäder med relativt höga inkomster— som både har råd med tillfälliga prisökningar och dessutom har tillgång till alternativa färdmedel i kollektivtrafiken. Uppgårelsen med högerpartierna har förhandlats i Finansutskottet men har ännu inte röstats igenom i utskott eller riksdagens kammare. Därför väddar vi till partistyrelsen att uppmana riksdagsgruppen att lämna uppgörelsen i utskottet.

Det hade varit betydligt klokare att i stället ge en generell kompensation till boende i glesbygd så att de kan fortsätta ta sig till arbete och samhällsservice, och samtidigt uppmana dem som kan att, i solidaritet med Ukrainas folk, undvika att ta bilen. Något som även kunde uppmuntras genom att tillfälligt halvera taxorna i kollektivtrafiken. En klok politik hade, vidare, varit att ytterligare påskynda omställningen till ett fossilfritt transportsystem genom att snarast förbjuda nyförsäljning av fossilbilar, satsa på en statlig laddinfrastruktur i hela landet och utbyggt tåg- och kollektivtrafik.

I stället framstod Vänsterpartiet den här gången som det minst gröna av de rödgröna partierna. Vi hoppas att det var sista gången det hände. Vi uppmanar partistyrelsen att återföra Vänsterpartiet till en klok politik som leder mot rättvisa, fred och minskade klimatutsläpp. Lämna uppgörelsen med högerpartierna om sänkt skatt på bensin och diesel.

Johan Lönnroth

Desertören av Ulf N

I förra veckans nummer av VB finns ett par verser av antikrigsvisan ”Jag står här på ett torg”. Översättningen från den franska originalversionen, ”Le déserteur,” är som framgår av VB, gjord av Lars Forsell och i denna version framförd på suveränt vis av Ulla Sjöblom på 1950- och -60-talen.

Vietnam och Algeriet

Det är alldeles riktigt att protestvisan i första hand har kommit att förknippas med Frankrikes kolonialkrig i Algeriet 1954-1962. Faktum är emellertid att visan skrevs *innan* Algerietkriget bröt ut i november 1954. Visan framfördes våren 1954, mitt under slaget vid Dien Bien Phu, av **Marcel Mouloudji**, en av dåtidens mera kända vissångare i Frankrike och med algeriskt påbrå, om en får tro Wikipedia.

Viet Minh troops plant their flag over the captured French headquarters at Dien Bien Phu

Slaget vid Dien Bien Phu, som ägde rum 13 mars till den 7 maj 1954, utgjorde slutpunkten för Frankrikes kolonialvälde i Vietnam. Den vietnamesiska befrielseörelsens seger över den franska kolonialmakten anses ha bidragit till den algeriska motståndsrörelsens beslut att starta befrielsekriget. Det går alltså en röd tråd mellan Vietnam och Algeriet både i visan och i och befrielsekrigen.

Visor, svarta och röda

Värt att notera när det gäller "Le déserteur" är att Lars Forsell senare gjorde en annan version av visan. Forsell hade ofta i sina tolkningar ett tämligen frigjort förhållande till originaltexterna. Den senare versionen, som heter just "Desertören," är en version, ligger emellertid betydligt närmare det franska originalet än "Jag står här på ett torg". "Desertören" spelades in på LP:n "Visor, svarta och röda" av Cornelis Vreewijk år 1972.

Båda de forsellska översättningarna är värda att ta del av. Här följer därför den senare versionen av "Desertören", vilket väl kan vara på sin plats i denna tid, när en europeisk stormakt åter försöker upprätta ett kolonialvälde.

[Lyssna »](#)

Desertören

Min galne general
som leder våra härar
Förlåt att jag besvärar
men jag har gjort mitt val
Jag är förbannat trött
på all er propaganda
om truppens goda anda
Den får mig att se rött
Den får mig att se blod
att höra hur ni skryter
när blod och tarmar flyter
om era pojks mod
Min tapperhet är slut
Jag tänker desertera
och göra det som flera
än jag funderat ut

Snart ä're inspektion
Här är för hett i solen
Nu kastar jag pistolen
och gör revolution

Så nästet över ån
det får ni själv förgöra
Jag tänker inte störa
Jag sticker härifrån
Ska det va livets lag
att människan ska födas
helt enkelt för att dödas
då inser ni en dag
att det finns bättre fält
än slagfält där det mördas
och bara döden skördas
och bryter era tält

Ja bryter era tält
och öppnar krig mot nöden
och börjar slåss mot döden
och sjukdomar och svält
Ni drar dit folken dör
och spar de billioner
Ni ödslar på kanoner
och köper lite smör
Ja blir det som jag vill
så kommer generalen
med hela arsenalen
till oss och hjälper till
Men jag vet vad ni gör
den dag ni hinner fatt mej
Jag får ett skott i nacken
Det får en desertör.
(Text: Lars Forsell)

Not: Måhända misstar jag mej, men jag vill minnas att Röda Kapellet med sångsolist vid något tillfälle har framfört visan i den senare versionen.

1950: Sluten skola och öppet samhälle av Gunnar Stensson

Regelsystemet i läroverket var lätt att överlista när man hade fattat hur det funkade. Vi inackorderade valde själva våra lektioner och deltog sällan i någon skolavslutning – stela ceremonier som leddes av biskopen. På grund av våra långa hemresor fick vi betygen hemskickade. Jag deltog inte ens i den högtidliga studentavslutningen i juni 1953.

Att en vecka senare stoppa halmmadrassen på I ll kändes som en befrielse. Det bekräftade att läroverket var ett avslutat kapitel.

Under fyra år hade jag bott i det enda rummet på andra våningen i ett litet vitt hus ytterst i Växjö intill Bäckaslövs hed. En kamin med kolbriketter stod för värmen. Där fanns ett bord, en stol och en sliten fåtölj att sitta i. På bordet hade jag ett foto på Karin och hennes tre systrar. I garderoben stod handfat, en kanna kallt vatten och en stor potta att kissa i. Sket gjorde jag i utedasset. Ibland hade jag besök av någon värnpliktig kille från Älghult. Jag var kanske sjutton och han nitton, och vi hade planterat skog eller hackat potatis i det verkliga livet i Älghult.

Jag hyrde av en tystlåten liten gumma på nedre botten. Hon – eller hennes vuxne son - såg till att kolbriketterna brann i kaminen och att det fanns vatten i kannan. Vi sågs sällan, men i början av terminen lät jag henne underteckna ett dussin sjukintyg som jag sedan hanterade efter behov. Jag hade en elektrisk tekanna och varje vecka hade jag med mig en påse med rostad vetebröd hemifrån. Huvudmålet åt jag på en servering i centrum som var avsedd för ”bultarna” (folkskole-seminarister). Där hade jag tillgång till DN.

Det verkliga livet läste jag om i press och litteratur eller såg på bio. I Älghult upplevde jag hur verkliga människor upprätthöll och utvecklade det gemensamma samhället. Att som Far vara kyrkoherde innebar att vara statlig tjänsteman med omfattande administrativa uppgifter. Kyrkoherden ansvarade för all folkbokföring. I pastorsexpeditionen registrerades födda och döda, inflyttade och utflyttade, bröllop och skilsmässor. Att folkbokföringen stämde kontrollerades på husförhör i alla delar av socknen. Pastorsexpeditionen besöktes av Älghults 4500 medborgare. Statens kungörelser lästes upp från predikstolen.

Far invaldes omedelbart efter installationen i skolstyrelsen som var mycket aktiv. Tiotals små byskolor lades ner, skolskjutsar inrättades och en sjuårig centralskola byggdes i Älghult 1948. Karin tillhörde den första sjuåriga årskursen. Efter en politisk kampanj blev Älghult några år senare en av de kommuner där den 9-åriga enhetsskolan infördes först. När mina yngre syskon och deras kamrater började i gymnasiet i Växjö möttes de av förakt från de konservativa lärarna. Erland grundade en socialdemokratisk förening och bjöd in SSU-ordföranden Ingvar Karlsson.

Järnvägen hade skapat ett centrum i Älghult med industrier och butiker. Jag jobbade någon sommar på sågverket och Karin tillfällighetsarbetade på glasbruket som hade Amerikalinjen i Göteborg som största kund. Min vän Ingvar Karlsson jobbade på Alstermo bruk som tillverkade resväskor. I Fröseke fanns en stor glasindustri. Jordbrukarnas föreningsrörelse drev ett mejeri och en inköpscentral som Karins far ansvarade för. I samhället fanns post, en sparbank som hade startats av lokala bönder och ytterligare ett par banker. Socialdemokrater, bondeförbundare och kommunister dominerade lokalpolitiken. Den respekterade kommunordföranden Oskar Karlsson, S, ledde utvecklingen. Tre blåsorkestrar var knutna till olika glasbruk. De gick i spetsen för 1 maj-demonstrationerna.

Som kyrkoherdens son hade jag ögonen på mig. Mot min vilja var jag en sorts officiell person. Kristidsnämnden var placerad intill kyrkan och jag kände förstås de som jobbade där. De ledde också Älghult scoutkår som bestod av både pojk- och flickscouter. Vi som varit scouter gick vidare till NTO-föreningen som drev kulturverksamhet. Verdandiparken visade film varje helg, arrangerade dans på sommaren och hade annan offentlig verksamhet som Förstamaj-festen. Älghult hade två årliga marknader, I Hohult fanns folkparken Hasselbacken som samlade mycket folk till teaterföreställningar, musikaler och artistframträdanden. Där fanns också en stark frikyrklig rörelse.

Jag var med i alltihop. Där fanns mina vänner och vuxna som jag respekterade. Ingvar Karlsson jobbade på Alstermo, protesterade mot tidsstudiemannen som stressade arbetarna, köpte en billig bil för pengarna han tjänade och åkte tillsammans med mig till Stockholm. Vi skulle lyssna på Eartha Kitt. Han gifte sig senare med Inkeri från Petsamo som kommit under finska kriget.

Älghult var motsatsen till den senila klassinstitutionen Växjö högre allmänna läroverk.

Älghult och Sverige blomstrade och utvecklades under de två decennierna efter världskrigets slut.